

dicia mea, & leges meas despexerint.

44. Et tamen etiam cum essent in terra hostili, non penitus abiici eos, neque sic desepi ut consumerentur, & irritum facerem pactum meum cum eis. Ego enim sum Dominus Deus eorum,

45. & recordabor fœderis mei pristini, quando eduxi eos de Terra Ægypti in conspectu Gentium, ut essem Deus eorum. ego Dominus. Hæc sunt iudicia atque præcepta & leges, quas dedit Dominus inter se & filios Israël in monte Sinai per manum Moysi.

CAPUT XXVII.

Varia sanctiuntur leges de votis, seu rebus per votum oblatis Deo; & de illorum, ac decimarum persolutione.

1. **L**ocutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Loquere filiis Israël, & dices ad eos: Homo qui votum fecerit, & spoponderit Deo animam suam, sub æstimatione dabit pretium.

3. Si fuerit masculus a vigesimo anno usque ad sexagesimum annum, dabit quinquaginta siclos argenti ad mensuram Sanctuarij:

4. si mulier, triginta.

5. A quinto autem anno usque ad vigesimum, masculus dabit viginti siclos: femina decem.

6. Ab uno mense usque ad annum quintum, pro masculo dabuntur quinque sicli: pro femina tres.

7. Sexagenarius & ultra masculus dabit quindecim siclos: femina decem.

8. Si pauper fuerit, & æstimationem reddere non valebit, stabit coram sacerdote: & quantum ille æstimaverit, & viderit eum posse reddere, tantum dabit.

9. Animal autem, quod immolari potest Domino, si quis voverit, sanctum erit,

10. & mutari non poterit, idest, nec melius malo, nec peius bono. quod si mutaverit: & ipsum quod mutatum est, & illud pro quo mutatum est, consecratum erit Domino.

11. Animal immundum, quod immolari Domino non potest, si quis voverit, adducetur ante sacerdotem:

12. qui iudicans utrum bonum an malum sit, statuet pretium.

13. quod si dare voluerit is, qui offert, addet supra æstimationem quintam partem.

14. Homo si voverit domum suam, & sanctificaverit Domino, considerabit eam sacerdos utrum bona an mala sit, & iuxta pretium, quod ab eo fuerit constitutum, vendabitur:

15. sin autem ille, qui voverat, voluerit redimere eam, dabit quintam partem æstimationis supra, & habebit domum.

16. Quod si agrum possessionis sue voverit, & consecraverit Domino: iuxta mensuram sementis æstimabitur pretium, si triginta modius hordei seritur terra, quinquaginta siclis venduntur argenti.

17. Si statim ab anno incipientis iubilæi voverit agrum, quanto valere potest, tanto æstimabitur.

18. sin autem post aliquantum temporis supputabit sacerdos pecuniam iuxta annorum, qui reliqui sunt, numerum usque ad iubileum, & detrahetur ex pretio.

19. Quod si voluerit redimere agrum ille, qui voverat, addet quintam partem æstimate pecuniæ, & possidebit eum.

20. Sin autem noluerit redimere, sed alteri cuilibet fuerit vendidatus, ultra eum, qui voverat redimere non poterit.

21. quia cum iubilæi venerit dies, sanctificatus erit Domino, & possessio consecrata ad ius pertinet sacerdotum.

22. Si ager emptus est, & non de possessione maiorum sanctificatus fuerit Domino,

23. supputabit sacerdos iuxta annorum numerum usque ad iubileum, pretium: & dabit ille qui voverat eum, Domino.

24. in iubilæo autem revertetur ad priorem dominum, qui vendiderat eum, & habuerat in sorte possessionis sue.

25. Omnis æstimatio siclo sanctuarij ponderabitur. * Siclus viginti obolos habet.

26. Primogenita, quæ ad Dominum pertinent, nemo sanctificare poterit & vovere: sive bos, sive ovis fuerit, Domini sunt.

27. Quod si immundum est animal, redimet qui obtulit, iuxta æstimationem tuam, & addet quintam partem pretij. si redimere noluerit, vendetur alteri quantumcumque a te fuerit æstimatum.

28. * Omne, quod Domino consecratur, sive homo fuerit, sive animal, sive ager, non vendetur, nec redimi poterit. Quidquid semel fuerit consecratum, sanctum sanctorum erit Domino.

29. Et omnis consecratio, quæ offertur ab homine, non redimetur, sed morte morietur.

30. Om-

31. Om-

32. Om-

33. Om-

34. Om-

35. Om-

36. Om-

37. Om-

38. Om-

39. Om-

40. Om-

30. Omnes decimæ terræ, sive de frugibus, sive de pomis arborum, Domini sunt, & illi sanctificantur.

31. Si quis autem voluerit redimere decimas suas, addet quintam partem earum.

32. Omnium decimarum bovis & ovium & capræ, quæ sub pastoris virga trans-eunt, quidquid decimum venerit, san-

ctificabitur Domino.

33. Non eligetur nec bonum nec malum, nec altero commutabitur. si quis mutaverit: & quod mutatum est, & pro quo mutatum est, sanctificabitur Domino, & non redimetur.

34. Hæc sunt præcepta, quæ mandavit Dominus Moysi ad filios Israël in monte Sinai.

LIBER NUMERI,

HEBRAICE VAIEDABBER.

QUARTUM hunc Moysi librum Græci ΑΡΙΘΜΟΣ, Latini NUMEROS inscripserunt; quod in ipsa fronte Moyses & Aaron incant numerum populi tributim. Hebræi verò, ut superioribus libris, ita huic quoque nomen imposuerunt à prima voce VAIEDABBER, idest, Et locutus est. Continet autem res gestas & leges promulgatas à secundo mense anni secundi post exitum ex Ægypto, usque ad initium mensis undecimi anni quadragesimi: idest, historiam annorum ferè triginta novem. Quod tamen sic est accipiendum, ut cum posteriore semestri, 19. priora eius capita abstantur. Reliqua ferè ad annum vite Moysi postremum referenda sint; si excipias 17. stationum seriem capite 33. expressam.

CAPUT PRIMUM.

Numeratis duodecim tribuum bellicis viris, filij Levi ad deferendum tabernaculum instituuntur.

1. **L**ocutusque est Dominus ad Moysen in deserto Sinai in tabernaculo fœderis, prima die mensis secundi, anno altero egressionis * eorum ex Ægypto, dicens:

2. * Tollite summam universæ congregationis filiorum Israël per cognationes & domos suas, & nomina singulorum, quidquid sexus est masculini

3. a vigesimo anno & supra, omnium virorum fortium ex Israël, & numerabitis eos per turmas suas, tu & Aaron.

4. Eruntque vobiscum principes tribuum, ac domorum in cognationibus suis,

5. quorum ista sunt nomina: De Ruben, Elisur filius Sedeur.

6. de Simeon, Salamiel filius Surisaddai.

7. de Iuda, Nahasson, filius Aminadab.

8. de Issachar, Nathanaël filius Suar.

9. de Zabulon, Eliab filius Helon.

10. Filiorum autem Ioseph, de Ephraim, Elisama filius Ammiud. de Manasse, Gammaliel filius Phadassur.

11. De Benjamin, Abidan filius Ge-deonis.

12. de Dan, Ahiezer filius Ammisaddai.

13. de Aser, Phegiel filius Ochran.

14. de Gad, Eliasaph filius Duel.

15. de Nephthali, Ahira filius Enan.

16. Hi nobilissimi principes multitudinis per tribus & cognationes suas, & capita exercitus Israël:

17. quos tulerunt Moyses & Aaron eum omni vulgi multitudine:

18. & congregaverunt primo die mensis secundi, recensentes eos per cognationes, & domos, ac familias, & capita, & nomina singulorum a vigesimo anno & supra,

19. sicut præceperat Dominus Moysi. Numeratique sunt in deserto Sinai.

20. De Ruben primogenito Israëlitis per generationes & familias ac domos suas, & nomina capitum singulorum, omne quod sexus est masculini a vigesimo anno & supra, procedentium ad bellum,

21. quadraginta sex millia quingenti.

22. De filiis Simeon per generationes & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina & capita singulorum, omne quod sexus est masculini a vigesimo anno & supra, procedentium ad bellum,

23. quinquaginta novem millia trecenti.

24. De-

* Ann. M.
2514.
Ant. Chr.
1490.
* Exod. 30.
12.

* Exod. 30.
13.
Numer. 3.
47.
* Ezech. 45.
12.

* Jos. 6. 19.
& 24.

24. De filiis Gad per generationes & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum a viginti annis & suprâ, omnes qui ad bella procederent.
25. quadragintaquinque millia sexcenti quinquaginta.
26. De filiis Iuda per generationes & familias ac domos cognationum suarum, per nomina singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
27. recensiti sunt septuaginta quatuor millia sexcenti.
28. De filiis Issachar, per generationes & familias ac domos cognationum suarum, per nomina singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui ad bella procederent,
29. recensiti sunt quinquaginta quatuor millia quadringenti.
30. De filiis Zabulon per generationes, & familias, ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
31. quinquaginta septem millia quadringenti.
32. De filiis Ioseph, filiorum Ephraim per generationes, & familias, ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
33. quadraginta millia quingenti.
34. Porrò filiorum Manasse per generationes & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum a viginti annis & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
35. triginta duo millia ducenti.
36. De filiis Benjamin per generationes & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
37. triginta quinque millia quadringenti.
38. De filiis Dan per generationes, & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
39. sexaginta duo millia septingenti.
40. De filiis Aser per generationes & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum a

- vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
41. quadraginta millia & mille quingenti.
42. De filiis Nephthali per generationes & familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum a vigesimo anno & suprâ, omnes qui poterant ad bella procedere,
43. quinquaginta tria millia quadringenti.
44. Hi sunt, quos numeraverunt Moyses & Aaron, & duodecim principes Israël, singulos per domos cognationum suarum.
45. Fueruntque omnis numerus filiorum Israël per domos & familias suas a vigesimo anno & suprâ, qui poterant ad bella procedere,
46. sexcenta tria millia* virorum quingenti quinquaginta.
47. Levitæ autem in tribu familiarum suarum non sunt numerati cum eis.
48. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:
49. Tribum Levi noli numerare, neque pones summam eorum cum filiis Israël:
50. sed constitue eos super tabernaculum testimonij & cuncta vasa eius, & quicquid ad ceremonias pertinet. Ipsi portabunt tabernaculum & omnia utensilia eius: & erunt in ministerio, ac per gyrum tabernaculi metabuntur.
51. Cùm proficiscendum fuerit, deponent Levitæ tabernaculum: cùm castrametandum, erigent, quisquis externorum accesserit, occidetur.
52. Metabuntur autem castra filij Israël unusquisque per turmas & cuneos atque exercitum suum.
53. Porrò Levitæ per gyrum tabernaculi figent tentoria, ne fiat indignatio super multitudinem filiorum Israël, & excubabunt in custodiis tabernaculi testimonij.
54. Fecerunt ergo filij Israël iuxta omnia quæ præceperat Dominus Moysi.

CAPUT II.

Quæ tribus circa tabernaculum in 4. acies ad quamvis mundi plagam ordinentur, recensitis familiarum principibus.

1. **L**ocutusque est Dominus ad Moysen, & Aaron, dicens:

Ann. M.
2514.
Ant. Chr.
1490.

2. Sin-

2. Singuli per turmas, signa, atque vexilla, & domos cognationum suarum castrametabuntur filij Israël, per gyrum tabernaculi frederis.
3. Ad Orientem Iudas figet tentoria per turmas exercitus sui: eritque princeps filiorum eius Nahasson filius Aminadab.
4. & omnis de stirpe eius summa pugnantium, septuaginta quatuor millia sexcenti.
5. Iuxta eum castrametati sunt de tribu Issachar, quorum princeps fuit Nathanaël filius Suar.
6. & omnis numerus pugnatorum eius quinquaginta quatuor millia quadringenti.
7. In tribu Zabulon princeps fuit Eliab filius Helon.
8. omnis de stirpe eius exercitus pugnatorum, quinquaginta septem millia quadringenti.
9. Universi qui in castris Iudæ enumerati sunt, fuerunt centum octoginta sex millia quadringenti: & per turmas suas primi egredientur.
10. In castris filiorum Ruben ad meridianam plagam erit princeps Elisur filius Sedeur.
11. & cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt, quadraginta sex millia quingenti.
12. Iuxta eum castrametati sunt de tribu Simeon quorum princeps fuit Salamiel filius Surisaddai.
13. & cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt, quinquaginta novem millia trecenti.
14. In tribu Gad princeps fuit Eliasaph filius Duel.
15. & cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati sunt, quadraginta quinque millia sexcenti quinquaginta.
16. Omnes qui recensiti sunt in castris Ruben, centum quinquaginta millia & mille quadringenti quinquaginta per turmas suas: in secundo loco proficiscuntur.
17. Levavitur autem tabernaculum testimonij per officia Levitarum, & turmas eorum, quomodo erigetur, ita & deponetur. Singuli per loca & ordines suos proficiscuntur.
18. Ad occidentalem plagam erunt castra filiorum Ephraim, quorum princeps fuit Elisama filius Ammiud.
19. cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati sunt, quadraginta millia quingenti.
20. Et cum eis tribus filiorum Manasse,

- quorum princeps fuit Gamaliel filius Phadassur.
21. cunctusque exercitus pugnatorum eius, qui numerati sunt, triginta duo millia ducenti.
22. In tribu filiorum Benjamin princeps fuit Abidan filius Gedeonis.
23. & cunctus exercitus pugnatorum eius, qui recensiti sunt, triginta quinque millia quadringenti.
24. Omnes qui numerati sunt in castris Ephraim, centum octo millia centum per turmas suas: tertij proficiscuntur.
25. Ad Aquilonis partem castrametati sunt filij Dan: quorum princeps fuit Ahiezer filius Ammisaddai.
26. cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati sunt, sexaginta duo millia septingenti.
27. Iuxta eum fixere tentoria de tribu Aser; quorum princeps fuit Phegiel filius Ochran.
28. cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati sunt, quadraginta millia & mille quingenti.
29. De tribu filiorum Nephthali princeps fuit Ahira filius Enan.
30. cunctus exercitus pugnatorum eius, quinquaginta tria millia quadringenti.
31. Omnes qui numerati sunt in castris Dan, fuerunt centum quinquaginta septem millia sexcenti: & novissimi proficiscuntur.
32. Hic numerus filiorum Israël, per domos cognationum suarum & turmas divisi exercitus, sexcenta tria millia quingenti quinquaginta.
33. Levitæ autem non sunt numerati inter filios Israël: sic enim præceperat Dominus Moysi.
34. Feceruntque filij Israël iuxta omnia quæ mandaverat Dominus. Castrametati sunt per turmas suas, & profecti per familias ac domos patrum suorum.

CAPUT III.

Levitæ in tabernaculi ministerium assumpti numerantur, cum suis principibus ac ministeriis, & loco primogenitorum Israël suscipiuntur, reliqua primogenita numerum Levitarum excedentia protio redimuntur.

1. **H**Æ sunt generationes Aaron & Moysi in die qua locutus est Dominus ad Moysen in monte Sinai.

2. Et

23. * Et hæc nomina filiorum Aaron: primogenitus eius Nadab, deinde Abiu & Eleazar, & Ithamar.
24. Hæc nomina filiorum Aaron sacerdotum qui uncti sunt, & quorum repletæ & consecratæ manus ut sacerdotio fungerentur.
25. Mortui sunt enim Nadab & Abiu cum offerrent ignem alienum in conspectu Domini in deserto Sinaï, absque liberis: functique sunt sacerdotio Eleazar & Ithamar coram Aaron patre suo.
26. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:
27. Applica tribum Levi, & fac stare in conspectu Aaron sacerdotis ut ministrent ei, & excubent,
28. & observent quicquid ad cultum pertinet multitudinis coram tabernaculo testimonij.
29. & custodiam vasa tabernaculi, servientes in ministerio eius.
30. Dabisque dono Levitas
31. Aaron & filiis eius, quibus traditi sunt a filiis Israël. Aaron autem & filios eius constituit super cultum sacerdotij. Externus, qui ad ministrandum accesserit, morietur.
32. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:
33. Ego tuli Levitas a filiis Israël pro omni primogenito, qui aperit vulvam in filiis Israël, eruntque Levitæ mei.
34. * Meum est enim omne primogenitum: ex quo percussi primogenitos in Terra Ægypti: sanctificavi mihi quicquid primum nascitur in Israël ab homine usque ad pecus, mei sunt: ego Dominus.
35. Locutusque est Dominus ad Moysen in deserto Sinaï, dicens:
36. Numeravi filios Levi, per domos patrum suorum & familias, omnem masculinum ab uno mense, & supra.
37. Numeravit Moyses, ut præceperat Dominus,
38. & inventi sunt filij Levi per nomina sua, Gerson, & Caath, & Merari.
39. Filij Gerson: Lebni & Semei.
40. Filij Caath: Amram & Issaar, Hebron & Oziel.
41. Filij Merari: Moholi & Musi.
42. De Gerson fuere familie duæ, Lebnetica, & Semeitica:
43. quarum numeratus est populus sexus masculini ab uno mense & supra, septem millia quingenti.
44. Hi post tabernaculum metabuntur ad Occidentem
45. sub principe Eliasaph filio Laël.
46. Et habebunt excubias in tabernaculo fœderis,
47. ipsum tabernaculum & operimentum eius, tentorium quod trahitur ante fores tecti fœderis, & cortinas atrij: tentorium quoque quod appenditur in introitu atrij tabernaculi, & quicquid ad ritum altaris pertinet, funes tabernaculi & omnia utensilia eius.
48. Cognatio Caath habebit populos Amramitas & Issaaritas & Hebronitas & Ozielitas. Hæc sunt familia: Caathitarum recensitæ per nomina sua:
49. omnes generis masculini ab uno mense & supra, octo millia sexcenti, habebunt excubias Sanctuarij,
50. & castrametabuntur ad meridianam plagam.
51. Princepsque eorum erit Elisaphan filius Oziel:
52. & custodiet arcam, mensamque & candelabrum, altaria & vasa Sanctuarij, in quibus ministratur, & velum, cunctamque hujuscemodi suppellectilem.
53. Princeps autem principum Levitarum Eleazar filius Aaron sacerdotis, erit super excubitores custodiæ Sanctuarij.
54. At verò de Merari erunt populi Moholite & Musite recensiti per nomina sua:
55. omnes generis masculini ab uno mense & supra, sex millia ducenti.
56. Princeps eorum, Suriel, filius Abihajel: in plaga septentrionali castrametabuntur.
57. Erunt sub custodia eorum tabule tabernaculi & vestes & columna: ac bases earum, & omnia quæ ad cultum hujuscemodi pertinent:
58. columna:que atrij per circuitum cum basibus suis, & paxilli cum funibus,
59. Castrametabuntur autem tabernaculum fœderis, idest ad orientalem plagam, Moyses & Aaron cum filiis suis, habentes custodiam Sanctuarij in medio filiorum Israël. quisquis alienus accesserit, morietur.
60. Omnes Levitæ, quos numeraverunt Moyses & Aaron iuxta præceptum Domini per familias suas in genere masculino a mense uno & supra, fuerunt viginti duo millia.
61. Et ait Dominus ad Moysen: Numerata primogenitos sexus masculini de filiis

* Ann. M.
2514.
Ant. Chr.
1490.

- Israël, ab uno mense & supra, & habebis summam eorum.
41. Tollesque Levitas mihi pro omni primogenito filiorum Israël: ego sum Dominus: & pecora eorum pro universis primogenitis pecorum filiorum Israël.
42. Recensuit Moyses, sicut præceperat Dominus, primogenitos filiorum Israël.
43. & fuerunt masculi per nomina sua, a mense uno & supra, viginti duo millia ducenti septuaginta tres.
44. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:
45. Tolle Levitas pro primogenitis filiorum Israël, & pecora Levitarum pro pecoribus eorum. eruntque Levitæ mei, ego sum Dominus.
46. In pretio autem ducentorum septuaginta trium, qui excedunt numerum Levitarum de primogenitis filiorum Israël,
47. accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram Sanctuarij. Siclus habet viginti obolos.
48. Dabisque pecuniam Aaron & filiis eius pretium eorum, qui supra sunt.
49. Tulit igitur Moyses pecuniam eorum, qui fuerant amplius, & quos redemerant a Levitis,
50. pro primogenitis filiorum Israël, mille trecentorum sexaginta quinque siclorum, iuxta pondus Sanctuarij,
51. & dedit eam Aaron, & filiis eius, iuxta verbum quod præceperat sibi Dominus.
- CAPUT IV.
- Ritus & officia Levitarum, iuxta cuiusque familiam assignantur.
1. Locutusque est Dominus ad Moysen, & Aaron, dicens:
2. Tolle summam filiorum Caath de medio Levitarum per domos & familias suas,
3. a trigesimo anno & supra, usque ad quinquagesimum annum, omnium qui ingrediuntur ut stent & ministrent in tabernaculo fœderis.
4. Hic est cultus filiorum Caath: Tabernaculum fœderis, & Sanctum sanctorum
5. ingrediuntur Aaron & filij eius, quando movenda sunt castra, & deponent velum quod tendit ante fores, involventque eo arcam testimonij,
6. & operient rursus velamine ianithinarum pellium, extendentque desuper
7. pellium totum hyacinthinum, & inducent vestes.
8. Mensam quoque propositionis involvent hyacinthino pallio, & ponent cum ea thuribula & mortariola, cyathos & crateras ad liba fundenda: panes semper in ea erunt:
9. extendentque desuper pallium concineum, quod rursus operient velamento ianithinarum pellium, & inducent vestes.
10. Sument & pallium hyacinthinum, quo operient candelabrum cum lucernis & forcipibus suis & emanctoriis & cunctis vasis olei, quæ ad concinnandas lucernas necessaria sunt:
11. & super omnia ponent operimentum ianithinarum pellium, & inducent vestes.
12. Nec non & altare aureum involvent hyacinthino vestimento, & extendent desuper operimentum ianithinarum pellium, inducentque vestes.
13. Omnia vasa, quibus ministratur in Sanctuario, involvent hyacinthino pallio, & extendent desuper operimentum ianithinarum pellium, inducentque vestes.
14. Sed & altare mundabunt cinere, & involvent illud purpureo vestimento,
15. ponentque cum eo omnia vasa, quibus in ministerio eius utuntur, id est, ignium receptacula, fuscinillas ac tridentis, uncinos & batilla. Cuncta vasa altaris operient simul velamine ianithinarum pellium, & inducent vestes.
16. Cumque involverint Aaron, & filij eius Sanctuarium & omnia vasa eius in commotione castrorum, tunc intrabunt filij Caath ut portent involuta: & non tangent vasa Sanctuarij, ne moriantur.
17. Istas sunt onera filiorum Caath in tabernaculo fœderis:
18. super quos erit Eleazar filius Aaron sacerdotis, ad cuius curam pertinet oleum ad concinnandas lucernas, & compositionis incensum, & sacrificium, quod semper offertur, & oleum unctionis, & quicquid ad cultum tabernaculi pertinet, omniumque vasorum, quæ in Sanctuario sunt.
19. Locutusque est Dominus ad Moysen, & Aaron, dicens:
20. Nolite perdere populum Caath de medio Levitarum, sed hoc facite eis, ut vivant, & non moriantur, si tetigerint Sancta sanctorum. Aaron & filij eius intrabunt, ipsique deponent opera singulorum, & dividunt quid portare quis debeat.

L 20. Alij

20. Alij nullâ curiositate videant quae sunt in Sanctuario priusquam involvantur, alioquin morientur.

21. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

22. Tolle summam etiam filiorum Gerson per domos ac familias & cognationes suas,

23. a triginta annis & supra, usque ad annos quinquaginta. Numeram omnes qui ingrediuntur & ministrant in tabernaculo foederis.

24. Hoc est officium familiae Gersonitarum,

25. ut portent cortinas tabernaculi & rectum foederis, operimentum aliud, & super omnia velamen ianthinum tentoriumque quod pendet in introitu tabernaculi foederis,

26. cortinas atrij, & velum in introitu quod est ante tabernaculum. Omnia quae ad altare pertinent, funiculos, & vasa ministerij,

27. iubente Aaron & filiis eius, portabunt filij Gerson: & scient singuli cui debeant oneri mancipari.

28. Hic est cultus familiae Gersonitarum in tabernaculo foederis, eruntque sub manu Ithamar filij Aaron sacerdotis.

29. Filios quoque Merari per familias & domos patrum suorum recensebis,

30. a triginta annis & supra, usque ad annos quinquaginta, omnes qui ingrediuntur ad officium ministerij sui & cultum foederis testimonij.

31. Haec sunt onera eorum: Portabunt tabulas tabernaculi & vectes eius, columnas ac bases earum,

32. columnas quoque atrij per circuitum cum basibus & paxillis & funibus suis. Omnia vasa & suppellectilem ad numerum accipient, sicutque portabunt.

33. Hoc est officium familiae Meraritarum & ministerium in tabernaculo foederis: eruntque sub manu Ithamar filij Aaron sacerdotis.

34. Recensuerunt igitur Moyses & Aaron & principes synagogae filios Caath per cognationes & domos patrum suorum,

35. a triginta annis & supra, usque ad annum quinquagesimum, omnes qui ingrediuntur ad ministerium tabernaculi foederis:

36. & inventi sunt duo millia septingenti quinquaginta.

37. Hic est numerus populi Caath qui intrant tabernaculum foederis: hos nume-

ravit Moyses & Aaron iuxta sermonem Domini per manum Moysi.

38. Numerati sunt & filij Gerson per cognationes & domos patrum suorum,

39. a triginta annis & supra, usque ad quinquagesimum annum, omnes qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo foederis:

40. & inventi sunt duo millia sexcenti triginta.

41. Hic est populus Gersonitarum, quos numeraverunt Moyses & Aaron iuxta verbum Domini.

42. Numerati sunt & filij Merari per cognationes & domos patrum suorum,

43. a triginta annis & supra, usque ad annum quinquagesimum, omnes qui ingrediuntur ad explendos ritus tabernaculi foederis:

44. & inventi sunt tria millia ducenti.

45. hic est numerus filiorum Merari, quos recensuerunt Moyses & Aaron iuxta imperium Domini per manum Moysi.

46. Omnes qui recensiti sunt de Levitis, & quos recenseri fecit ad nomen Moyses & Aaron, & principes Israël per cognationes & domos patrum suorum,

47. a triginta annis & supra, usque ad annum quinquagesimum, ingredienti ad ministerium tabernaculi, & onera portanda,

48. fuerunt simul octo millia quingenti octoginta.

49. Iuxta verbum Domini recensuit eos Moyses, unumquemque iuxta officium & onera sua, sicut praeceperat ei Dominus.

CAPUT V.

Qui immundi à castris arceudi: satisfactio transgressionis per negligentiam: de primitiis, ac oblationibus; & lege Zelotypiae.

1. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Praecepto filiis Israël, ut eiciant de castris omnem leprosum, & qui semine stuit, pollutusque est super mortuo:

3. tam masculum quam feminam eiciet de castris, ne contaminent ea cum habitaverim vobiscum.

4. Feceruntque ita filij Israël, & eiecerunt eos extra castra, sicut locutus erat Dominus Moysi.

5. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

Anno M.
2514.
Ant. Chr.
1490. 2. ab
exitu, men-
se 2.

6. Lo-

6. Loquere ad filios Israël: Vir, sive mulier, cum fecerint ex omnibus peccatis, quae solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini, atque deliquerint,

7. confitebuntur peccatum suum, & reddent ipsum caput, quintamque partem desuper ei, in quem peccaverint.

8. Sin autem non fuerit qui recipiat, dabunt Domino, & erit sacerdotis, excepto ariete, qui offertur pro expiatione, ut sit placabilis hostia.

9. Omnes quoque primitiae, quas offerunt filij Israël, ad sacerdotem pertinent:

10. & quidquid in Sanctuarium offertur a singulis, & traditur manibus sacerdotis, ipsis erit.

11. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

12. Loquere ad filios Israël, & dices ad eos: Vir, cuius uxor erraverit, maritumque contempnerit

13. dormierit cum altero viro, & hoc maritus deprehendere non quiverit, sed latet adulterium, & testibus argui non potest, quia non est inventa in stupro:

14. si spiritus zelotypiae concitaverit virum contra uxorem suam, quae vel polluta est, vel falsa suspitione appetitur:

15. adducet eam ad sacerdotem, & offeret oblationem pro illa decimam partem sati farinae hordeaceae: non fundet super eam oleum, nec imponet thus: quia sacrificium zelotypiae est, & oblatio investigans adulterium.

16. Offeret igitur eam sacerdos, & statuet coram Domino.

17. assumetque aquam sanctam in vase fictili, & pauxillum terrae de pavimento tabernaculi mittet in eam.

18. Cumque steterit mulier in conspectu Domini, discooperiet caput eius, & ponet super manus illius sacrificium recordationis, & oblationem zelotypiae: ipse autem tenebit aquas amarissimas, in quibus cum execratione maledicta congressit.

19. adiurabitque eam, & dicet: Si non dormivit vir alienus tecum, & si non polluta es, deserto mariti thoro, non te nocent aquae istae amarissimae, in quas maledicta congressit.

20. Sin autem declinasti a viro tuo, atque polluta es, & concubisti cum altero viro:

21. his maledictionibus subiacebis: Det te Dominus in maledictionem, exemplumque cunctorum in populo suo: pu-

tescere faciat femur tuum, & tumens uterus tuus disrumpatur.

22. ingrediantur aquae maledictae in ventrem tuum, & utero tumescens putrescat femur. Et respondebit mulier, Amen, amen.

23. Scribetque sacerdos in libello ista maledicta, & delebit ea aquis amarissimis, in quas maledicta congressit.

24. & dabit ei bibere. Quas cum exhauserit,

25. tollet sacerdos de manu eius sacrificium zelotypiae, & elevabit illud coram Domino, imponetque illud super altare: ita dumtaxat ut prius,

26. pugillum sacrificij tollat de eo, quod offertur, & incendat super altare: & sic potum det mulieri aquas amarissimas.

27. Quas cum biberit, si polluta est, & contempto viro adulterij rea, pertransibunt eam aquae maledictionis, & inflato ventre computrescet femur: eritque mulier in maledictionem, & in exemplum omni populo.

28. Quod si polluta non fuerit, erit innoxia, & faciet liberos.

29. Ista est lex zelotypiae. Si declinaverit mulier a viro suo, & si polluta fuerit,

30. maritusque zelotypiae spiritu concitatus adduxerit eam in conspectu Domini, & fecerit ei sacerdos iuxta omnia quae scripta sunt:

31. maritus absque culpa erit, & illa recipiet iniquitatem suam.

CAPUT VI.

Nazaeorum consecratio, & oblatio: quibusque verbis sacerdotes populo benedicant, praescribitur.

1. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Loquere ad filios Israël, & dices ad eos: Vir, sive mulier, cum fecerint votum, ut sanctificentur, & se voluerint Domino consecrare:

3. a vino, & omni, quod inebriare potest, abstinebunt. Accetum ex vino, & ex qualibet alia potione, & quidquid de uva exprimitur, non bibent: uvae recentes siccasque non comedent.

4. cunctis diebus, quibus ex voto Domino consecrantur: quidquid ex vinea esse potest, ab uva passa usque ad acinum non comedent.

5. Omni tempore separationis suae * no-

Eodem
mense 2. ab
exitu, &
anno 2514.

vacula non transibit per caput eius usque ad completum diem, quo Domino consecratur. Sanctus erit, crescente caesarie capitis eius.

6. Omni tempore consecrationis suae super mortuum non ingredietur,

7. nec super patris quidem & matris & fratris sororisque funere contaminabitur, quia consecratio Dei sui super caput eius est.

8. Omnibus diebus separationis suae sanctus erit Domino.

9. Sin autem mortuus fuerit subito quispiam coram eo, polluetur caput consecrationis eius: quod radet illico in eadem die purgationis suae, & rursus septima.

10. In octava autem die offeret duos turtures, vel duos pullos columbae sacerdoti in introitu foederis testimonij.

11. facietque sacerdos unum pro peccato, & alterum in holocaustum, & deprecabitur pro eo, quia peccavit super mortuo: sanctificabitque caput eius in die illo:

12. & consecravit Domino dies separationis illius, offerens agnum anniculum pro peccato: ita tamen ut dies priores irriti fiant, quoniam polluta est sanctificatio eius.

13. Ista est lex consecrationis. Cum dies, quos ex voto decreverat, complerentur: adducet eum ad ostium tabernaculi foederis,

14. & offeret oblationem eius Domino, agnum anniculum immaculatum in holocaustum, & ovem anniculum immaculatam pro peccato, & arietem immaculatum hostiam pacificam,

15. canistrum quoque panum azymorum qui conspersi sint oleo, & lagana absque fermento uncta oleo, ac libamina singulorum:

16. quae offeret sacerdos coram Domino, & faciet tam pro peccato, quam in holocaustum.

17. Arietem vero immolabit hostiam pacificam Domino, offerens simul canistrum azymorum, & libamenta quae ex more debentur.

18. Tunc radetur Nazareus ante ostium tabernaculi foederis caesarie consecrationis suae: tolletque capillos eius, & ponet super ignem, qui est suppositus sacrificio pacificorum.

19. Est armum coctum arietis, tortamque absque fermento unam de canistro, & laganum azymum unum, & tradet in ma-

nus nazaraei, postquam rasum fuerit caput eius.

20. Susceptaque rursus ab eo, elevabit in conspectu Domini: & sanctificata sacerdotis erunt, sicut pectusculum, quod separari iussum est, & femur. post haec, potest bibere nazareus vinum.

21. Ista est lex nazaraei, cum voverit oblationem suam Domino tempore consecrationis suae, exceptis his, quae invenerit manus eius. iuxta quod mente deo verat, ita faciet ad perfectionem sanctificationis suae.

22. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:

23. Loquere Aaron & filiis eius: Sic benedicetis filiis Israel, & dicetis eis:

24. * Benedicat tibi Dominus, & custodiat te.

25. Ostendat Dominus faciem suam tibi, & misereatur tui:

26. Convertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem.

27. Invocabuntque nomen meum super filios Israel, & ego benedicam eis.

CAPUT VII.

Oblationes principum duodecim tribuum in dedicationem tabernaculi & altaris: Dominus Moysi sanctuarium ingresso loquitur de propitiatorio.

1. Factum * est autem in die qua complevit Moyses tabernaculum, & erexit illud: unxitque & sanctificavit cum omnibus vasis suis, altare similiter & omnia vasa eius.

2. Obtulerunt * principes Israel & capita familiarum, qui erant per singulas tribus, praefectique eorum, qui numerati fuerant,

3. munera coram Domino, sex plaustrata cum duodecim bobus. Unum plaustrum obtulere duo duces, & unum bovem singuli, obtuleruntque ea in conspectu tabernaculi.

4. Ait autem Dominus ad Moysen:

5. Suscipe ab eis ut serviant in ministerio tabernaculi, & trades ea Levitis iuxta ordinem ministerij sui.

6. Itaque cum suscepisset Moyses plaustra & boves, tradidit eos Levitis.

7. Duo plaustra & quatuor boves dedit filiis Gerson, iuxta id quod habebant necessarium.

8. quatuor alia plaustra, & octo boves de-

dedit filiis Merari secundum officia & cultum suum, sub manu Ithamar filij Aaron sacerdotis.

9. filiis autem Caath non dedit plaustra & boves: quia in Sanctuario serviunt, & onera propriis portant humeris.

10. Igitur obtulerunt duces in dedicationem altaris, die qua unctum est, oblationem suam ante altare.

11. Dixitque Dominus ad Moysen: Singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicationem altaris.

12. Primo die obtulit oblationem suam Nahasson filius Aminadab de tribu Iuda:

13. fueruntque in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta siclorum, phiala argentea habens septuaginta siclos iuxta pondus Sanctuarij, utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium:

14. mortariolum ex decem siclis aureis plenum incenso:

15. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:

16. hircumque pro peccato:

17. & in sacrificio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. haec est oblatio Nahasson filij Aminadab.

18. Secundo die obtulit Nathanael filius Suar, dux de tribu Issachar,

19. acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos, iuxta pondus Sanctuarij, utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium:

20. mortariolum aureum habens decem siclos plenum incenso:

21. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:

22. hircumque pro peccato:

23. & in sacrificio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. haec fuit oblatio Nathanael filij Suar.

24. Tertio die princeps filiorum Zabulon Eliab filius Helon,

25. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium:

26. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:

27. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:

28. hircumque pro peccato:

29. & in sacrificio pacificorum boves

duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. haec est oblatio Eliab filij Helon.

30. Die quarto princeps filiorum Ruben, Elisur filius Seder,

31. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium:

32. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:

33. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:

34. hircumque pro peccato:

35. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. haec fuit oblatio Elisur filij Seder.

36. Die quinto princeps filiorum Simeon Salamiel filius Surisaddai,

37. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium:

38. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:

39. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:

40. hircumque pro peccato:

41. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. haec fuit oblatio Salamiel filij Surisaddai.

42. Die sexto princeps filiorum Gad, Eliasaph filius Duël,

43. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium:

44. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:

45. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:

46. hircumque pro peccato:

47. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. haec fuit oblatio Eliasaph filij Duël.

48. Die septimo princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Ammiud

49. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum

similâ conspersâ oleo in sacrificium:
 50. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:
 51. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:
 52. hircumque pro peccato:
 53. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque, hæc fuit oblatio Elisama filij Amiud.
 54. Die octavo, princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur,
 55. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum similâ conspersâ oleo in sacrificium:
 56. mortariolum aureum appendens decem siclos, plenum incenso:
 57. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:
 58. hircumque pro peccato:
 59. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque, hæc fuit oblatio Gamaliel filij Phadassur.
 60. Die nono princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gedeonis,
 61. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum similâ conspersâ oleo in sacrificium:
 62. & mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:
 63. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:
 64. hircumque pro peccato:
 65. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque, hæc fuit oblatio Abidan filij Gedeonis.
 66. Die decimo princeps filiorum Dan, Abiezer filius Ammisaddai,
 67. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos, ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum similâ conspersâ oleo in sacrificium:
 68. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:
 69. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:
 70. hircumque pro peccato:
 71. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque, hæc fuit oblatio

Abiezer filij Ammisaddai.
 72. Die undecimo princeps filiorum Aser, Phegiel filius Ochran,
 73. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum similâ conspersâ oleo in sacrificium:
 74. mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso:
 75. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:
 76. hircumque pro peccato:
 77. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque, hæc fuit oblatio Phegiel filij Ochran.
 78. Die duodecimo princeps filiorum Nephthali, Ahira filius Enan,
 79. obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos, phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus Sanctuarij, utrumque plenum similâ oleo conspersâ in sacrificium:
 80. mortariolum aureum appendens decem siclos, plenum incenso:
 81. bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocaustum:
 82. hircumque pro peccato:
 83. & in hostias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque, hæc fuit oblatio Ahira filij Enan.
 84. Hæc in dedicatione altaris oblata sunt a principibus Israël, in die qua consecratum est. acetabula argentea duodecim: phialæ argenteæ duodecim: mortariola aurea duodecim:
 85. ita ut centum triginta siclos argenti haberet unum acetabulum, & septuaginta siclos haberet una phiala: id est, in commune vasorum omnium ex argenti sicli duo millia quadringenti, pondere Sanctuarij.
 86. mortariola aurea duodecim plena incenso denos siclos appendentia pondere Sanctuarij: id est, simul auri sicli centum viginti:
 87. boves de armento in holocaustum duodecim, arietes duodecim, agni anniculi duodecim, & libamenta eorum: hirci duodecim pro peccato.
 88. In hostias pacificorum, boves viginti quatuor, arietes sexaginta, hirci sexaginta, agni anniculi sexaginta. Hæc oblata sunt in dedicatione altaris, quando unctum est.

89. Cumque ingrederetur Moyses tabernaculum fœderis, ut consuleret oraculum, audiebat vocem loquentis ad se de propitiatorio quod erat super arcam testimonij inter duos Cherubim, unde & loquebatur ei, quod non est in modum
 CAPUT VIII.
 Candelabri, & lucernarum locus, situs, materia, ac forma: atâque, & consecratio Levitarum.
 1. Locutusque est Dominus ad Moysen, & dicens:
 2. Loquere Aaron, & dices ad eum: Cum posteris septem lucernas, candelabrum in australi parte erigatur. Hoc igitur præcipe ut lucernæ contra boream & regione respiciant ad mensam panum propositionis, contra eam partem, quam candelabrum respicit, lucere debebunt.
 3. Fecitque Aaron, & imposuit lucernas super candelabrum, ut præceperat Dominus Moysi.
 4. Hæc autem erat factura candelabri, ex auro ductili, tam mediis stipes, quam cuncta quæ ex utroque calamorum lateris nasebantur: iuxta exemplum quod ostendit Dominus Moysi, ita operatus est candelabrum.
 5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:
 6. Tolle Levitas de medio filiorum Israël, & purificabis eos
 7. iuxta hunc ritum: Aspergantur aqua lustrationis, & radant omnes pilos carnis suæ. Cumque laverint vestimenta sua, & mandati fuerint,
 8. tollent bovem de armentis, & libamentum eius similam oleo conspersam: bovem autem alterum de armento tu accipies pro peccato:
 9. & applicabis Levitas coram tabernaculo fœderis, convocata omni multitudine filiorum Israël.
 10. Cumque Levitæ fuerint coram Domino, ponent filij Israël manus suas super eos.
 11. & offeret Aaron Levitas, munus in conspectu Domini a filiis Israël, ut serviant in ministerio eius.
 12. Levitæ quoque ponent manus suas super capita boum, & quibus unum facies pro peccato, & alterum in holocaustum Domini, ut depreceris pro eis.
 13. Statuesque Levitas in conspectu

Aaron & filiorum eius, & consecrabis oblatos Domino,
 14. ac separabis de medio filiorum Israël, ut sint meis oblati.
 15. & postea ingredientur tabernaculum fœderis, ut serviant mihi. Sicque purificabis & consecrabis eos in oblationem Domini: quoniam dono donati sunt mihi a filiis Israël.
 16. Pro primogenitis quæ aperiant omnem vulvam in Israël, accepi eos.
 17. Mea sunt enim omnia primogenita filiorum Israël, tam ex hominibus quam ex iumentis. Ex die quo percussit omne primogenium in Terra Ægypti, sanctificavi eos mihi.
 18. & tuli Levitas pro cunctis primogenitis filiorum Israël.
 19. tradiditque eos dono Aaron & filiis eius de medio populi, ut serviant mihi pro Israël in tabernaculo fœderis, & orent pro eis ne sit in populo plaga, si ausi fuerint accedere ad Sanctuarium.
 20. Feceruntque Moyses & Aaron & omnis multitudo filiorum Israël super Levitis quæ præceperat Dominus Moysi:
 21. purificati sunt, & laverunt vestimenta sua. Elevavitque eos Aaron in conspectu Domini, & oravit pro eis,
 22. ut purificati ingrederentur ad officia sua in tabernaculo fœderis coram Aaron & filiis eius. Sicut præceperat Dominus Moysi de Levitis, ita factum est.
 23. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:
 24. Hæc est lex Levitarum, A viginti quinque annis & supra, ingredientur ut ministrent in tabernaculo fœderis.
 25. Cumque quinquagesimum annum atatis impleverint, servire cessabunt.
 26. eruntque ministri fratrum suorum in tabernaculo fœderis, ut custodiant quæ sibi fuerint commendata, opera autem ipsa non faciant. Sic dispones Levitis in custodiis suis.
 CAPUT IX.
 Quo tempore debeant mundi Phase celebrare, & quo inmundi: nubes tabernaculum operiens, per diem columna nubis, per noctem ut species ignis ducit exercitum totis 40. annis.
 1. Locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sinai anno secundo, postquam egressi sunt de Terra Ægypti, mense primo dicens:
 2. Fa-

* Exod. 12. 2. * Faciant filij Israël Phase in tempore suo,
 3. quartadecima die mensis huius ad vesperam, iuxta omnes ceremonias & iustificationes eius.
 4. Præcepitque Moyses filiis Israël ut facerent Phase.
 5. Qui fecerunt tempore suo: quarta-decima die mensis ad vesperam in monte Sinaï. Iuxta omnia quæ mandaverat Dominus Moysi, fecerunt filij Israël.
 6. Ecce autem quidam immundi super anima hominis, qui non poterant facere Phase in die illo, accedentes ad Moysen & Aaron,
 7. dixerunt eis: Immundi sumus super anima hominis, quare fraudamur ut non valeamus oblationem offerre Domino in tempore suo inter filios Israël?
 8. Quibus respondit Moyses: Stâte ut consulam quid præcipiat Dominus de vobis.
 9. Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens:
 10. Loquere filiis Israël: Homo qui fuerit immundus super anima, sive in via procul in gente vestra, faciat Phase Domino
 11. in mense secundo, quartadecima die mensis ad vesperam: cum azymis & lactucis agrestibus comedent illud:
 12. non relinquunt ex eo quippiam usque mane, * & os eius non confringent, omnem ritum Phase observabunt.
 13. Si quis autem & mundus est, & in itinere non fuit, & tamen non fecit Phase, exterminabitur anima illa de populis suis, quia sacrificium Domino non obtulit tempore suo: peccatum suum ipse portabit.
 14. Peregrinus quoque & advena si fuerit apud vos, facient Phase Domino iuxta ceremonias & iustificationes eius. Præceptum idem erit apud vos tam advena quam indigenæ.
 15. * Igitur die qua erectum est tabernaculum, operuit illud nubes. A vespere autem super tentorium erat quasi species ignis usque mane.
 16. sic fiebat iugiter: per diem operiebat illud nubes, & per noctem quasi species ignis.
 17. Cumque ablata fuisset nubes, quæ tabernaculum protegebat, tunc proficiscantur filij Israël: & in loco ubi stetit nubes, ibi castrametabuntur.
 18. Ad imperium Domini proficiscantur, & ad imperium illius figebant ta-

bernaculum. * Cunctis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum, manebant in eodem loco:
 19. & si evenisset ut multo tempore maneret super illud, erant filij Israël in excubiis Domini, & non proficiscantur.
 20. quot diebus fuisset nubes super tabernaculum. Ad imperium Domini erigebant tentoria, & ad imperium illius deponebant.
 21. Si fuisset nubes a vespere usque mane, & statim diluculo tabernaculum reliquisset, proficiscantur: & si post diem & noctem recessisset, dissipabant tentoria.
 22. Si verò biduo aut uno mense vel longiori tempore fuisset super tabernaculum, manebant filij Israël in eodem loco, & non proficiscantur: statim autem ut recessisset, movebant castra.
 23. Per verbum Domini figebant tentoria, & per verbum illius proficiscantur: erantque in excubiis Domini iuxta imperium eius, per manum Moysi.

CAPUT X.

Iubet Deus fieri duas tubas argenteas, docetque earum usum: quo ordine mota sint castra de deserto Sinaï: orat Moyses cognatum Hobab, ut cum ipso proficiscatur: & verba quæ loquebatur Moyses cum elevaretur, vel deponeretur arca.

1. Locutusque est Dominus ad Moysen, * dicens:
 2. Fac tibi duas tubas argenteas ductiles, quibus convocare possis multitudinem quando movenda sunt castra.
 3. Cumque increperis tubis, congregabitur ad te omnis turba ad ostium tabernaculi federis.
 4. Si semel clangueris, venient ad te principes, & capita multitudinis Israël.
 5. Si autem prolixior atque concisus clangor increperit, movebunt castra primi qui sunt ad orientalem plagam.
 6. In secundo autem sonitu & pari ululatu tubæ, levabunt tentoria qui habitant ad meridem, & iuxta hunc modum reliqui facient, ululantibus tubis in processione.
 7. Quando autem congregandus est populus, simplex tubarum clangor erit, & non concisus ululabunt.
 8. Filij autem Aaron sacerdotes clangent tubis: eritque hoc legitimum sempernum in generationibus vestris.

* 1. Cor. 10. 1.

* Anno 2. mense 2. ab exitu, Mundi 2514.

* Exod. 12. 46. Ioann. 19. 36.

* Exod. 40. 16. 32. Supr. 7. 1.

9. Si exieritis ad bellum de terra vestra contra hostes qui dimicant adversum vos, clangetis ululantibus tubis, & erit recordatio vestri coram Domino Deo vestro, ut erumini de manibus inimicorum vestrorum.
 10. Si quando habebitis epulum, & dies festos, & calendas, canetis tubis super holocaustis, & pacificis victimis, ut sint vobis in recordationem Dei vestri. ego Dominus Deus vester.
 11. Anno secundo, mense secundo, vigesima die mensis, elevata est nubes de tabernaculo federis:
 12. profectique sunt filij Israël per turmas suas de deserto Sinaï, * & recubuit nubes in solitudine Pharan.
 13. Moveruntque castra primi iuxta imperium Domini in manu Moysi.
 14. * Filij Iuda per turmas suas: quorum princeps erat Nahasson filius Aminadab.
 15. In tribu filiorum Issachar fuit princeps Nathanaël, filius Suar.
 16. In tribu Zabulon erat princeps Eliab filius Helon.
 17. Depositumque est tabernaculum, quod portantes egressi sunt filij Gerson & Merari.
 18. Profectique sunt & filij Ruben, per turmas & ordinem suum: quorum princeps erat Hellsur filius Sedeur.
 19. In tribu autem filiorum Simeon, princeps fuit Salamiël filius Surisaddai.
 20. Porro in tribu Gad erat princeps Eliasaph filius Duël.
 21. Profectique sunt & Caathita portantes Sanctuarium. Tamdiu tabernaculum portabatur, donec venirent ad erectionis locum.
 22. Moverunt castra & filij Ephraim per turmas suas, in quorum exercitu princeps erat Elisama filius Ammiud.
 23. In tribu autem filiorum Manasse princeps fuit Gamaliël filius Phadassur.
 24. & in tribu Benjamin erat dux Abidan filius Gedeonis.
 25. Novissimi castrorum omnium profecti sunt filij Dan per turmas suas, in quorum exercitu princeps fuit Ahiezer filius Ammisaddai.
 26. In tribu autem filiorum Aser erat princeps Phegiel filius Ochran.
 27. Et in tribu filiorum Nephthali princeps fuit Ahira filius Enan.
 28. Hæc sunt castra, & profectioes filiorum Israël per turmas suas quando egrediebantur.

29. Dixitque Moyses Hobab * filio Raguël Madianitæ, cognato suo: Proficiscimur ad locum, quem Dominus daturus est nobis: veni nobiscum, ut benefaciamus tibi: quia Dominus bona promisit Israël.
 30. Cui ille respondit: Non vadam tecum, sed revertar in terram * meam, in qua natus sum.
 31. Et ille: Noli, inquit, nos relinquere: tu enim nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus, & eris ductor noster.
 32. Cumque nobiscum veneris, quidquid optimum fuerit ex opibus, quas nobis traditurus est Dominus, dabimus tibi.
 33. Profecti sunt ergo de Monte Domini viam trium dierum, arcaque federis Domini præcedebat eos, per dies tres providens castrorum locum.
 34. Nubes quoque Domini super eos erat per diem cum incederent.
 35. Cumque elevaretur arca, dicebat Moyses: * Surge, Domine, & dissipentur inimici tui, & fugiant qui oderunt te, a facie tua.
 36. Cum autem deponeretur, aiebat: Revertere Domine ad multitudinem exercitus Israël.

CAPUT XI.

Murmurant Hebræi primùm ex defatigatione: dein petunt carnes, cepas, ollas Egypti: turbatque Moysi spiritu, Deus illius omnes in septuaginta seniores partitur, qui omnes prophetaut: dantur cornucopie, puniturque populus propter carnium concupiscentiam.

1. Interea * ortum est * murmur populi, quasi dolentium pro labore, contra Dominum. Quod cum audisset Dominus, iratus est. Et * accensus in eos ignis Domini devoravit extremam castrorum partem.
 2. Cumque clamasset populus ad Moysen, oravit Moyses ad Dominum, & absorptus est ignis.
 3. Vocavitque nomen loci illius, Incensio: eò quòd incensus fuisset contra eos ignis Domini.
 4. Vulgus quippe promiscuum, quod ascenderat cum eis, flagravat desiderio, sedens & flens, iunctis sibi pariter filiis Israël, & ait: * Quis dabit nobis ad vescendum carnes?
 5. Eodem ann. 2514. Num. 35. Ps. 77. 19. 1. Cor. 10. 10. 1. Pral. 77. 21.

* Alij hunc Hobab volunt fuisse Iethro, quem alij putant fuisse Raguëlem, Sed Hebræus, Samaritanus, Chalæus, & Septuaginta, habent hic Hobab cognato suo, ut de Iethro Exod. 18. & alioquin eadem utrobique videtur referri historia, quæ idem hic fusiis exprimitur quòd ibi uno tantum verbo eum perstrinxerat. * Exod. 18. 27. † quibus pervenire runt ad desertum in Pharan, ubi dies 23. condescerunt.
 * Psal. 67. 2.

* Eodem ann. 2514. Num. 35. Ps. 77. 19. 1. Cor. 10. 10. 1. Pral. 77. 21.

* 1. Cor. 10. 3.

5. Recordamur piscium quos comedebamus in Ægypto gratis: in mentem nobis veniunt cucumeres, & pepones, porrique & cepe, & allia.
6. Anima nostra arida est, nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi Man.
7. * Erat autem Man, quasi semen coriandri, coloris bdellij.
8. Circuibatque populus, & colligens illud, frangebat mola, sive terebat in mortario, coquens in olla, & faciens ex eo tortulas saporis quasi panis oleati.
9. Cumque descenderet nocte super castra ros, descendebat pariter & Man.
10. Auidit ergo Moyses flentem populum per familias, singulos per ostia tentorii sui. Iratusque est furor Domini valde: sed & Moysi intoleranda res visa est.
11. & ait ad Dominum: Cur afflixisti servum tuum? quare non invenio gratiam coram te? & cur imposuisti pondus universi populi huius super me?
12. Numquid ego concepi omnem hanc multitudinem, vel genui eam, ut dicas mihi: Porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulum, & defer in terram, pro qua iurasti patribus eorum?
13. Unde mihi carnes ut dem tantæ multitudini? flect contra me, dicentes: Da nobis carnes ut comedamus.
14. Non possum solus sustinere omnem hunc populum, quia gravis est mihi.
15. Sin aliter tibi videtur, obsecro ut interficias me, & inveniam gratiam in oculis tuis, ne tantis afficiar malis.
16. Et dixit Dominus ad Moysen: Congrega mihi septuaginta viros de senibus Israël, quos tu nosti quod senes populi sint ac magistri: & duces eos ad ostium tabernaculi fœderis, faciesque ibi stare tecum.
17. ut descendam & loquar tibi: & auferam de spiritu tuo, tradamque eis, ut sustentent tecum onus populi, & non tu solus graveris.
18. Populo quoque dices: Sanctificamini: cras comedetis carnes. ego enim audivi vos dicere: Quis dabit nobis escas carniū? bene nobis erat in Ægypto. Ut det vobis Dominus carnes, & comedatis.
19. non uno die, nec duobus, vel quinque aut decem, nec viginti quidem,
20. sed usque ad mensem dierum, donec exeat per nares vestras, & vertatur in nauseam, eò quod repuleritis Dominum, qui in medio vestri est, & fleveritis coram eo, dicentes: Quare egressi sumus ex Ægypto?

* Exod. 16.
14.
Ps. 77. 24.
Sap. 16. 20.
Ioann. 6.
31.

21. Et ait Moyses: Sexcenta millia perditum huius populi sunt. & tu dicis: Dabo eis esum carniū mense integro?
22. * Numquid ovium & bouum multitudo cadetur, ut possit sufficere ad cibum? vel omnes pisces maris in unum congregabuntur, ut eos satient?
23. Cui respondit Dominus: * Numquid manus Domini invalida est? Iam nunc videbis utrum meus sermo opere compleatur.
24. Venit igitur Moyses, & narravit populo verba Domini, congregans septuaginta viros de senibus Israël, quos stare fecit circa tabernaculum.
25. Descenditque Dominus per nubem, & locutus est ad eum, auferens de spiritu qui erat in Moyses, & dans septuaginta viros. Cumque requievisset in eis Spiritus, prophetaverunt, nec ultra cessaverunt.
26. Remanserant autem in castris duo viri, quorum unus vocabatur Eldad, & alter Medad, super quos requievit Spiritus. nam & ipsi descripti fuerant, & non exierant ad tabernaculum.
27. Cumque prophetarent in castris, cucurrit puer, & nunciavit Moysi, dicens: Eldad & Medad prophetant in castris.
28. Statim Iosue filius Nun, minister Moysi, & electus e pluribus, ait: Domine mi Moyses prohibe eos.
29. At ille: Quid inquit, amularis pro me? quis tribuat ut omnis populus prophetet, & det eis Dominus Spiritum suum?
30. Reversusque est Moyses, & maiores natu Israël in castra.
31. * Ventus autem egrediens a Domino arreptans trans mare coturnices detulit, & demisit in castra itinere quantum uno die confici potest, ex omni parte castrorum per circuitum, volabantque in aère duobus cubitis altitudine super terram.
32. Surgens ergo populus toto die illo, & nocte, ac die altero, congregavit coturnicum, qui parum, decem coros: & sicaverunt eas per gyrum castrorum.
33. * Adhuc carnes erant in dentibus eorum, nec defecerat huiusemodi cibis: & ecce furor Domini concitatus in populum, percussit eum plaga magna nimis.
34. Vocatusque est ille locus, Sepulchra concupiscentiæ: ibi enim sepelierunt populum qui desideraverat. Egressi autem

* Ioann. 6.
10.

* Iosue 5.
11.

* Psal. 77.
26. & 27.
Vide sup-
peditatorem
nem aliam
coturni-
cum.
Exod. 16.
12.

* Psal. 77.
30.

tem de Sepulchris concupiscentiæ, venerunt in Haseroth, & manserunt ibi.

CAPUT XII.

Aaron & Maria in mitissimum Moysen murmurant, apud quos Deus Moysen laudat à familiaritate erga Dominum. Maria lepra percussa & septem diebus à populo separata, sanitati restituitur, orante pro ea Moyses.

1. Locutaque * est Mariæ & Aaron contra Moysen propter uxorem eius Æthiopiassam †,
2. & dixerunt: Num per solum Moysen locutus est Dominus? nonne & nobis similiter est locutus? Quod cum audisset Dominus,
3. (Erat enim Moyses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terra)
4. statim locutus est ad eum, & ad Aaron, & Mariam: Egredimini vos tantum tres ad tabernaculum fœderis. Cumque fuissent egressi,
5. descendit Dominus in columna nubis, & stetit in introitu tabernaculi vocans Aaron, & Mariam. Qui cum essent,
6. dixit ad eos: Audite sermones meos: Si quis fuerit inter vos propheta Domini, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad illum.
7. At non talis servus meus Moyses, * qui in omni domo mea fidelissimus est:
8. * ore enim ad os loquor ei: & palam, & non per ænigmata & figuras Dominum videt. Quare ergo non timuistis detrahere servo meo Moysi?
9. Iratusque contra eos, abiit:
10. nubes quoque recessit quæ erat super tabernaculum: & ecce Mariæ apparuit * candens lepra quasi nix. Cumque respexisset eam Aaron, & vidisset perfusam lepra,
11. ait ad Moysen: Obsecro domine mi, ne imponas nobis hoc peccatum quod stulte commisimus,
12. ne fiat hæc quasi mortua; & ut abortivum quod projicitur de vulva matris suæ. ecce iam medium carnis eius detritum est à lepra.
13. Clamavitque Moyses ad Dominum, dicens: Deus, obsecro, sana eam.
14. Cui respondit Dominus: Si pater eius spuisset in faciem illius, nonne debruat saltem septem diebus rubore suffu-

* Eodem ann. 2514.
† Zipporam videlicet, Madianitidem, ex Æthiopia orientali, sive Arabia, ab eo ductam. Usser.

* Heb. 3. 2.

* Exod. 33. 11.

* Deut. 24. 9.

fundi? Separetur septem diebus extra castra, & postea revocabitur.

15. Exclusa est itaque Mariæ extra castra septem diebus: & populus non est motus de loco illo, donec revocata est Mariæ.

CAPUT XIII.

Missi à Moyses 12. exploratores ad considerandam terram promissionis, palmitem cum botro aliisque fructibus in fertilitatis signum post 40. dies referunt; qui tamen universi, præter Caleb & Iosue, murmur in populo concitant.

1. Profectusque * est populus de Haseroth fixis tentoriis in deserto Pharan.
2. ibique locutus est Dominus ad Moysen, dicens:
3. Mitte viros, qui considerent Terram Chanaan, quam daturus sum filiis Israël, singulos de singulis tribubus, ex principibus.
4. Fecit Moyses quod Dominus imperaverat, de deserto Pharan * mittens principes viros, quorum ista sunt nomina.
5. De tribu Ruben, Samma filium Zechur.
6. De tribu Simeon, Saphat filium Huri.
7. De tribu Iudæ, Caleb filium Iephone.
8. De tribu Issachar, Igal filium Iosephi.
9. De tribu Ephraim, Osee filium Nun.
10. De tribu Benjamin, Phalti filium Raphu.
11. De tribu Zabulon, Geddiel filium Sodi.
12. De tribu Iosephi, sceptri Manasse, Gaddi filium Susi.
13. De tribu Dan, Ammiel filium Gemalli.
14. De tribu Aser, Sthur filium Michaël.
15. De tribu Nephthali, Nahabi filium Vapsi.
16. De tribu Gad, Guel filium Machi.
17. hæc sunt nomina virorum, quos misit Moyses ad considerandam Terram: vocavitque Osee filium Nun, Iosue.
18. * misit ergo eos Moyses ad considerandam Terram Chanaan, & dixit ad eos: Ascendite per meridianam plagam. Cumque veneritis ad montes,
19. considerate Terram, qualis sit: & populum, qui habitator est eius, utrum fortis sit an infirmus: si pauci numero an plures:
20. ipsa terra, bona an mala: urbes qua-

* Eodem ann. 2514. ab exitu 2. & mense 4.

* sive Caddesbarne: Infr. 27. Infr. 32. 8. Deut. 1. 22. & 9. 23. Ios. 14. 7.

* sive Iosue. Ab. 7. 45. & Hebr. 4. 8.

CAPUT XIV.

Murmur populi, auditis exploratoribus, frustra sedare conatur Iosue & Caleb: iratum Dominum placat Moyses: omnes morti in deserto adducuntur præter Caleb ac Iosue; & pugnantis Israëlita contra Domini voluntatem caduntur ab hostibus.

- quales, murate an absque muris:
21. humus, pinguis an sterilis, nemo-rosa an absque arboribus. Confortamini, & afferte nobis de fructibus Terræ. Erat autem tempus quando iam præcoque uva vesci possunt.
* Mens. 5. ann. 2. ab exitu.
22. * Cumque ascendissent, exploraverunt Terram a deserto Sin, usque Rohob intrantibus Emath.
23. Ascenderuntque ad meridiem, & venerunt in Hebron, ubi erant * Achiman & Sisaï & Tholmaï filij Enac. nam Hebron septem annis ante Tanim urbem Ægypti condita est.
* Ios. 15. 14.
* Deut. 1. 24.
24. * Pergentesque usque ad Torrentem botri abscederunt palmitem cum uva sua, quem portaverunt in veste duo viri. De malis quoque granatis & de ficis loci illius tulerunt:
25. qui appellatus est Nehelescol, id est Torrens botri, eo quod botrum portasset inde filij Israël.
* Deut. 1. 24.
* Mens. 6. anni 2. ab exitu, circa finem.
26. * Reversique exploratores Terræ post quadraginta dies, * omni regione circumta,
27. venerunt ad Moysen & Aaron & ad omnem cætum filiorum Israël in desertum Pharan, quod est in Cades. Locutique eis & omni multitudini ostenderunt fructus Terræ:
28. & narraverunt, dicentes: Venimus in Terram, ad quam misisti nos, quæ revera fluit lacte & melle, ut ex his fructibus cognosci potest:
29. sed cultores fortissimos habet, & urbes grandes atque muratas. Stirpem Enac vidimus ibi.
30. Amalec habitat in meridie, Hethæus & Iebuseus & Amorrhæus in montanis: Chananeus verò moratur iuxta mare & circa fluentia Iordanis.
31. Inter hæc Caleb compescens murmur populi, qui oriebatur contra Moysen, ait: Ascendamus, & possideamus Terram, quoniam poterimus obtinere eam.
32. Alij verò, qui fuerant cum eo, dicebant: Nequaquam ad hunc populum valemus ascendere, quia fortior nobis est.
33. Detraxeruntque Terræ, quam inspexerant, apud filios Israël, dicentes: Terra, quam lustravimus, devorat habitatores suos: populus, quem aspeximus, proceræ staturæ est.
34. Ibi vidimus monstra quædam filiorum Enac de genere giganteo: quibus comparati, quasi locustæ videbamur.

1. **I**gitur vociferans omnis turba flevit nocte illâ,
2. & murmurati sunt contra Moysen & Aaron cuncti filij Israël dicentes:
3. Utinam mortui essemus in Ægypto: & in hac vasta solitudine utinam pereamus, & non inducat nos Dominus in Terram istam, ne cadamus gladio, & uxores ac liberi nostri ducantur captivi. Nonne melius est reverti in Ægyptum?
4. Dixeruntque alter ad alterum: Constituamus nobis ducem, & revertamur in Ægyptum.
5. Quo audito Moyses & Aaron ceciderunt proni in terram coram omni multitudine filiorum Israël.
6. * At verò Iosue filius Nun, & Caleb filius Iephone, qui & ipsi lustraverant terram, sciderunt vestimenta sua,
7. & ad omnem multitudinem filiorum Israël locuti sunt: Terra, quam circumviemus, valde bona est.
8. si propitiu fuerit Dominus, inducet nos in eam, & tradet humum lacte & melle manantem.
9. Nolite rebelles esse contra Dominum: neque timeatis populum terræ huius, quia sicut panem ita eos possumus devorare. recessit ab eis omne præsidium: Dominus nobiscum est, nolite metueri.
10. Cumque clamaret omnis multitudo, & lapidibus eos vellet opprimere, apparuit gloria Domini super tectum federis cunctis filijs Israël.
11. Et dixit Dominus ad Moysen: Usquequo detrahet mihi populus iste? Quousque non credent mihi in omnibus signis, quæ feci coram eis?
12. Feriam igitur eos pestilentia, atque consumam: te autem faciam principem super gentem magnam, & fortiorem quam hæc est.
13. Et ait Moyses ad Dominum: Ut audiant Ægyptij, de quorum medio eduxisti populum istum,
14. & habitatores Terræ huius, qui audierunt quod tu Domine in populo isto

* Eccli. 46.
9. Mach. 2.
55. 56.

- * Exod. 13. 21.
isto sis, & facie videaris ad faciem, * & nubes tua protegat illos, & in columna ignis per noctem:
15. quod occideris tantam multitudinem quasi unum hominem, & dicant:
16. Non poterat introducere populum in Terram, pro qua iuraverat: * idcirco occidit eos in solitudine.
* Exod. 32. 28.
17. Magnificetur ergo fortitudo Domini sicut iurasti, dicens:
* Pr. 102. 8.
* Exod. 34. 7.
* Exod. 20. 18. * Dominus patiens, & multe misericordie, * auferens iniquitatem & scelera, nullumque innoxium derelinquens, * qui visitas peccata patrum in filios in tertiam & quartam generationem.
19. Dimitte, obsecro, peccatum populi huius secundum magnitudinem misericordie tuæ, sicut propitiu fuisi egredientibus de Ægypto usque ad locum istum.
20. Dixitque Dominus: Dimisi iuxta verbum tuum.
21. Vivo ego: & implebitur gloria Domini universa terra.
22. Attamen omnes homines, qui viderunt maiestatem meam, & signa, quæ feci in Ægypto & in solitudine, & tentaverunt me iam per decem vices, nec obediunt voci meæ,
* Deut. 1. 35.
23. * non videbunt Terram pro qua iuravi patribus eorum, nec quisquam ex illis qui detraxit mihi, intuebitur eam.
* Jos. 14. 6.
24. * Servum meum Caleb, qui plenus alio spiritu secutus est me, inducam in Terram hanc, quam circumvit: & semen eius possidebit eam.
25. Quoniam Amalecites, & Chananeus habitant in vallibus. Cras movete castra, & revertimini in solitudinem per viam Maris rubri.
26. Locutusque est Dominus ad Moysen, & Aaron, dicens:
27. Usquequo multitudo hæc pessima murmurat contra me? querelas filiorum Israël audivi.
28. Dic ergo eis: Vivo ego, ait Dominus: sicut locuti estis audiente me, sic faciam vobis.
29. * In solitudine hac iacebunt cadavera vestra. Omnes, qui numerati estis a viginthi annis & supra, & mururastis contra me,
* Deut. 1. 36.
30. * non intrabitis Terram, super quam levavi manum meam, ut habitare vos facerem, præter Caleb filium Ie-

- phone. & Iosue filium Nun.
31. Parvulos autem vestros, de quibus dixistis quod præda hostibus forent, introducam: ut videant Terram, quæ vobis displicuit.
32. Vestra cadavera iacebunt in solitudine.
33. Filij vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta, & portabunt fornicationem vestram, donec consumantur cadavera patrum in deserto,
34. iuxta numerum quadraginta dierum, quibus considerastis Terram: * annus pro die imputabitur. * Et quadraginta * annis recipietis iniquitates vestras, & scietis ultionem meam:
35. quoniam sicut locutus sum, ita faciam omni multitudini huic pessimæ, quæ consurrexit adversum me: in solitudine hac deficiet, & morietur.
36. * Igitur omnes viri, quos miserat Moyses ad contemplantandam Terram, & qui reversi murmurare fecerant contra eum omnem multitudinem, detrahentes Terræ, quod esset mala,
37. mortui sunt atque percussi in conspectu Domini.
38. Iosue autem filius Nun, & Caleb filius Iephone vixerunt ex omnibus, qui perrexerant ad considerandam Terram.
39. Locutusque est Moyses universa verba hæc ad omnes filios Israël, & luxit populus nimis.
40. Et ecce manè primo surgentes ascenderunt verticem montis, atque dixerunt: Parati sumus ascendere ad locum, de quo Dominus locutus est: quia peccavimus.
41. Quibus Moyses: Cur, inquit, transgredimini verbum Domini, quod vobis non cedit in prosperum?
42. * Nolite ascendere: non enim est Dominus vobiscum: ne corruiatis coram inimicis vestris.
43. Amalecites & Chananeus ante vos sunt, quorum gladio conaretis, eò quod nolueritis acquiescere Domino, nec erit Dominus vobiscum.
44. At illi contenebrati ascenderunt in verticem montis. Arca autem testamenti Domini & Moyses non recesserunt de castris.
45. Descenditque Amalecites, & Chananeus, qui habitabat in monte: & percutiens eos, atque concidens, persecutus est eos usque Horma.

* Ezech. 4.
6.
* Psal. 94.
10.
* Numero scilicet rotundo, sive ab Exodo numerandis.
* Vid. Num. 32. 13.
* Judith. 8.
24.
* 1. Cor. 10. 10.
* Heb. 3. 17.
* Judæ. 1. 5.

* Deut. 1. 42.

CAPUT XV.

Quae libamenta ingressis terram offerenda sint, ac primitiae separandae: pena peccati per ignorantiam aut superbiam commisi: lapidatur qui Sabbato ligna collegit: fimbriae ac vittae ab Hebraeis per quatuor angulos palliorum ponenda, quae moneant eos legis Dei.

1. Locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. * Loquere ad filios Israël, & dices ad eos: Cum ingressi fueritis Terram habitationis vestrae, quam ego dabo vobis,

3. & feceritis oblationem Domino in holocaustum, aut victimam, vota solventes, vel sponte offerentes munera, aut in solemnitatibus vestris adolentes odorem suavitatis Domino, de bobus, sive de ovibus:

4. offeret quicumque immolaverit victimam, sacrificium simile, decimam partem ephi conspersæ oleo, quod mensuram habebit quartam partem hin:

5. & vinum ad liba fundenda eiusdem mensurae dabit in holocaustum, sive in victimam. Per annos singulos,

6. & arietes erit sacrificium simile duarum decimarum, quae conspersa sit oleo tertiae partis hin:

7. & vinum ad libamentum tertiae partis eiusdem mensurae offeret in odorem suavitatis Domino.

8. Quando verò de bobus feceris holocaustum, aut hostiam ut impleas votum, vel pacificas victimas,

9. dabis per singulos boves similes tres decimas conspersæ oleo, quod habeat medium mensurae hin:

10. & vinum ad liba fundenda eiusdem mensurae in oblationem suavissimi odoris Domino.

11. Sic facies

12. per singulos boves, & arietes, & agnos, & haedos.

13. Tam indigenæ, quam peregrini

14. eodem ritu offerent sacrificia.

15. Unum præceptum erit atque iudicium tam vobis quam advenis terræ.

16. Locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

17. Loquere filiis Israël, & dices ad eos:

18. Cum veneritis in terram, quam dabo vobis,

19. & comederitis de panibus regionis illius, separabitis primitias Domino

20. de cibis vestris. Sicut de areis primitias separatis,

21. ita & de pulmentis dabit primitiva Domino.

22. Quòd si per ignorantiam præterieritis quidquam horum, quæ locutus est Dominus ad Moysen,

23. & mandavit per eum ad vos, a die, quæ cœpit iubere & ultra,

24. oblitaque fuerit facere multitudo: offeret vitulum de armento, holocaustum in odorem suavissimum Domino, & sacrificium eius ac liba, ut ceremoniæ postulant, hircumque pro peccato:

25. & rogabit sacerdos pro omni multitudine filiorum Israël: & dimittetur eis, quoniam non sponte peccaverunt, nihilominus offerentes incensum Domino pro se & pro peccato, atque errore suo:

26. & dimittetur universæ plebi filiorum Israël, & advenis, qui peregrinantur inter eos: quoniam culpa est omnium populi per ignorantiam.

27. Quòd si anima una nesciens peccaverit, offeret capram anniculam pro peccato suo:

28. & deprecabitur pro ea sacerdos, quòd inscia peccaverit coram Domino: impetravitque ei veniam, & dimittetur illi.

29. Tam indigenis, quam advenis una lex erit omnium, qui peccaverint ignorantibus.

30. Anima verò, quæ per superbiam aliquid commiserit, sive civis sit ille, sive peregrinus, (quoniam adversus Dominum rebellis fuit) peribit de populo suo:

31. verbum enim Domini contempsit, & præceptum illius fecit irritum: idcirco delebitur, & portabit iniquitatem suam.

32. Factum est autem, cum essent filij Israël in solitudine, & invenissent hominem colligentem ligna in die Sabbati,

33. obtulerunt eum Moysi, & Aaron, & universæ multitudini.

34. Qui recluserunt eum in carcerem, nescientes quid super eo facere deberent.

35. Dixitque Dominus ad Moysen: Morte moriatur homo iste, obruat eum lapidibus omnis turba extra castra.

36. Cumque eduxissent eum foras, obruerunt lapidibus, & mortuus est sicut præceperat Dominus.

37. Dixit quoque Dominus ad Moysen:

38. Loquere filiis Israël, & dices ad eos: * ut faciant sibi fimbrias per angulos palliorum, ponentes in eis vittas hyacinthinas:

* Deut. 22.

12.

Matth. 23.

5.

39. quas

39. quas cum viderint, recordentur omnium mandatorum Domini, nec sequantur cogitationes suas & oculos per res varias fornicantes,

40. sed magis memores præceptorum Domini faciant ea, sintque sancti Deo suo.

41. Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de Terra Ægypti, ut essem Deus vester.

CAPUT XVI.

Core, Dathan, & Abiron seditionem movent contra Moysen & Aaron, ambiuntque principatum & sacerdotium, unde eos vivos terra absorbet, & ignis interfecit 250. viros offerentes incensum; & alios 14700. murmurantes consumpsit incendium, quod oratione sua Aaron compescuit.

1. Ecce autem Core filius Isaar, filij Caath, filij Levi, & Dathan, atque Abiron filij Eliab, Hon quoque filius Pheleth de filiis Ruben,

2. surrexerunt contra Moysen, alique filiorum Israël ducenti quinquaginta viri proceres synagogæ, & qui tempore concilij per nomina vocabantur.

3. * Cumque testissent adversum Moysen, & Aaron, dixerunt: Sufficiat vobis, quia omnis multitudo sanctorum est, & in ipsis est Dominus: Cur elevamini super populum Domini?

4. Quod cum audisset Moyses, cecidit pronus in faciem:

5. locutusque ad Core & ad omnem multitudinem: Manè, inquit, notum faciet Dominus qui ad se pertineant, & sanctos applicabit sibi: & quos elegerit, appropinquabunt ei.

6. Hoc igitur facite: Tollat unusquisque thuribula sua, tu Core, & omne concilium tuum:

7. & hausto cras igne, ponite desuper thymiam coram Domino: & quemcumque elegerit, ipse erit sanctus: multum erigimini filij Levi.

8. Dixitque rursus ad Core: Audite filij Levi:

9. Num parum vobis est quòd separavi vos Deus Israël ab omni populo, & iunxit sibi, ut serviretis ei in cultu tabernaculi, & staretis coram frequentia populi, & ministraretis ei?

10. idcirco ad se fecit accedere te &

omnes fratres tuos filios Levi, ut vobis etiam sacerdotium vendicetis,

11. & omnis globus tuus stet contra Dominum? quid est enim Aaron ut murmuretis contra eum?

12. Misit ergo Moyses ut vocaret Dathan, & Abiron filius Eliab. Qui responderunt: Non venimus.

13. numquid parum est tibi quòd eduxisti nos de terra, quæ lacte & melle manabat, ut occideres in deserto, nisi & dominatus fueris nostri?

14. Revera induxisti nos in terram, quæ fluit rivis lactis & mellis, & dedisti nobis possessiones agrorum, & vinearum: an & oculos nostros vis eruere? non venimus.

15. Iratusque Moyses valde, ait ad Dominum: Ne respicias sacrificia eorum: tu scis quòd ne asellum quidem unquam acceperim ab eis, nec afflixerim quempiam eorum.

16. Dixitque ad Core: Tu, & omnis congregatio tua stete seorsum coram Domino, & Aaron die crastino separati.

17. Tollite singuli thuribula vestra, & ponite super ea incensum, offerentes Domino ducenta quinquaginta thuribula: Aaron quoque teneat thuribulum suum.

18. Quòd cum fecissent, stantibus Moyses, & Aaron, & coacervassent adversum eos omnem multitudinem ad ostium tabernaculi, apparuit cunctis gloria Domini.

19. Locutusque Dominus ad Moysen, & Aaron, ait:

20. Separamini de medio congregationis huius, ut eos repente disperdam.

21. Qui ceciderunt proni in faciem, atque dixerunt: Fortissime Deus spirituum universæ carnis, num uno peccante, contra omnes ira tua deserviet?

22. Et ait Dominus ad Moysen:

23. Præcipe universo populo ut separetur a tabernaculis Core & Dathan & Abiron.

24. Surrexitque Moyses, & abiit ad Dathan & Abiron: & sequentibus eum senioribus Israël,

25. dixit ad turbam: Recedite a tabernaculis hominum impiorum, & nolite tangere, quæ ad eos pertinent, ne involvamini in peccatis eorum.

26. Cumque recessissent a tentoriis eorum per circuitum, Dathan, & Abiron egressi stabant in introitu papilionum suorum cum uxoribus & liberis, omnique frequentia.